

**Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Nowe Miasteczko za 2023 rok**

(art. 4¹ ust. 2b Ustawy z dnia 26 października 1982 r. O wychowaniu
w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi –
tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 ze zm.)

Nowe Miasteczko czerwiec 2024 r.

Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w Gminie Nowe Miasteczko

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Nowe Miasteczko na lata 2022-2025, określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizację szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Program przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023r., poz. 2151 ze zm.) oraz z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023, poz. 1939 ze zm.).

Zgodnie z treścią tych ustaw zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wykonuje się przez odpowiednią realizację zadań społecznych, a w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną oraz ograniczenie dostępności do alkoholu,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- działalność informacyjną, edukacyjną i szkoleniową w zakresie uzależnień od narkotyków.

Program jest dokumentem stanowiącym podstawę podejmowanych działań w sferze profilaktyki

i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na terenie Gminy Nowe Miasteczko i stanowi katalog przedsięwzięć będących zadaniami własnymi gminy,

w obszarze zagadnień społecznych, które realizowano w 2023 r.

Statystyka

Według danych WHO szacuje się, że obecnie 2,3 miliarda osób na całym świecie pije alkohol. Europa przoduje pod względem średniego spożycia na mieszkańca, przewiduje się, że – o ile nie zmienią się aktualne trendy – światowe spożycie alkoholu wzrośnie w ciągu kolejnych 10 lat.

Z najnowszych badań wynika także, że nadużywanie alkoholu dotyczy ponad 2,5 mln Polaków. Z kolei 700-900 tys. osób w naszym kraju jest uzależnionych od alkoholu. Z ekspertyz wynika, że średnie spożycie czystego alkoholu na jednego mieszkańca w Polsce wynosi 9,4 litra. Polacy najczęściej piją piwo (56%) i wódkę (36%), rzadziej wino (8%).

Wyniki przeprowadzonych badań potwierdzają, że używanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Z ostatnich badań z lat 2018/2019 dotyczących skali używania substancji psychoaktywnych wynika, że odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. W Polsce odsetek osób używających narkotyki w wieku

15-34 lata wyniósł 10,4% , mimo to Polska nadal znajduje się w grupie krajów o niższych wskaźnikach.

Realizacja zadań

Działania związane z rozwiązywaniem problemów dotyczących używania alkoholu i środków psychoaktywnych są jednym z najważniejszych zadań społecznych naszej Gminy. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2022 - 2025 r. zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej Nr XXXVII/224/2022 z dnia 28 stycznia 2022 r., określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Poprzez realizację określonych celów, wychodzi naprzeciw najbardziej istotnym problemom naszej społeczności w obszarze profilaktyki uzależnień oraz dysfunkcji związanych z nadużywaniem alkoholu, uzależnień behawioralnych i innych substancji zmieniających świadomość.

Zwiększanie dostępności pomocy psychologicznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i ich bliskich, udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień wsparcia poprzez dostęp do specjalistycznej pomocy psychospołecznej i prawnej

W ramach tego zadania w naszej Gminie funkcjonuje Poradnia Pomocy Psychospołecznej i Doradztwa Kryzysowego oraz Punkt Konsultacyjny Pierwszego Kontakt dla Osób w Kryzysie. Pomoc psychologiczna i edukacyjna jest prowadzona przez specjalistę psychoterapii uzależnień oraz certyfikowanego specjalistę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W roku 2023 spotkania odbywały się 2 razy w miesiącu łącznie - 16 godzin. Z działalności Punktu konsultacyjnego i Poradni skorzystały osoby nadużywające alkoholu, osoby z problemem narkotykowym, osoby stosujące przemoc domową i osoby doznające przemocy. Łącznie udzielono 145 porad.

Działalność obu tych punktów polegała na rozpoznawaniu uzależnień, motywowaniu osób pijących do powstrzymywania się od spożywania alkoholu lub zmiany szkodliwego wzoru picia, informowanie o podstawach wiedzy o chorobie alkoholowej, udzielaniu wsparcia po zakończonym leczeniu odwykowym.

Natomiast w przypadku zjawiska przemocy domowej specjalista udzielał stosownego wsparcia mentalnego, informował gdzie można uzyskać pomoc, a wobec sprawców przemocy jak radzić sobie z emocjami i powstrzymaniem agresji wobec swoich bliskich.

Podjęmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego

Do zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, należy przyjmowanie zgłoszeń o osobach nadużywających alkoholu. Komisja zaprasza osoby borykające się z problemem na posiedzenie, gdzie zapoznaje się z sytuacją osobistą i rodzinną zaproszonego klienta, prowadzi z zaproszonym dialog motywujący do powstrzymywania się od spożywania alkoholu, aby klient dobrowolnie podjął leczenie odwykowe, motywuje do udziału w spotkaniach z terapeutami w Gminnej Poradni Pomocy Psychospołecznej i Doradztwa Kryzysowego bądź w Punkcie Konsultacyjnym Pierwszego Kontakt.

W przypadku gdy rozmowy motywacyjne nie odniosą pozytywnego skutku, a problem się utrzymuje, wówczas komisja kieruje osobę na badanie przez biegłych - psychologa i psychiatrę - w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Należy zaznaczyć, iż samo uzależnienie od alkoholu nie jest podstawą do nałożenia obowiązku leczenia odwykowego przez

Sąd. Aby takie postanowienie zostało wydane przez Sąd muszą zaistnieć następujące przesłanki: osoby które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizują małoletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.

W 2023 roku do GKRPA wpłynęło 14 wniosków w sprawie osób nadużywających alkohol od osób z najbliższego otoczenia, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Policji, przeprowadzono 46 rozmów z osobami uzależnionymi i członkami ich rodzin. Skierowano 5 osób na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, wobec 1 osoby skierowano wniosek do Sądu Rejonowego w Nowej Soli Wydział Rodzinny i Nieletnich o wydanie postanowienia w celu podjęcia leczenia odwykowego.

Działania w celu zmniejszenia dostępności fizycznej alkoholu, egzekwowania przestrzegania przepisów prawa w zakresie reklamy i promocji napojów alkoholowych

Zadaniem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy opiniowanie wniosków przedsiębiorców na sprzedaż napojów alkoholowych. Opiniowanie dotyczy zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej w Nowym Miasteczku Nr XLV/294/2018 z dnia 10 sierpnia 2018r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Nowe Miasteczko.

Komisja w 2023 roku pozytywnie zaopiniowała 14 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym: na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu do 4,5% oraz piwo – 6, na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 4,5% do 18% z wyjątkiem piwa – 4, na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% - 4. Na dzień 31 grudnia 2023 roku w naszej Gminie funkcjonowało 15 punktów sprzedaży napojów alkoholowych sprzedający alkohol do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 3 punkty sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży – gastronomia. Podsumowując jest to zwiększenie o 2 punkty sprzedaży alkoholu sprzedawanego na wynos oraz ta sama co w roku poprzednim liczba punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie uzależnień od alkoholu, narkotyków oraz uzależnień behawioralnych dla dzieci i młodzieży

W roku ubiegłym w ramach profilaktyki finansowano programy z elementami uniwersalnej profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży szkolnej Zespołu Szkół nr 1 w Nowym Miasteczku i Szkole Podstawowej w Borowie Wielkim oraz oddziałów przedszkolnych.

- „Profilaktyka przemocy i agresji rówieśniczej”, – uczestniczyło 17 dzieci klas IV - V szkoły podstawowej w Borowie Wielkim,
- „Używki rozumiem, nie biorę”- uczestniczyło 16 wychowanków klas VI i VIII szkoły podstawowej w Borowie Wielkim,
- „Mój świat bez przemocy” – przemoc domowa – uczestniczyły klasy I – IV – łącznie 25 uczniów,
- „Zdrowe relacje rodzinne bez przemocy,, - 22 uczniów klas V – VIII – szkoła podstawowa w Borowie Wielkim,

- „Złośliwość jej królewskiej mości” dla przedszkolaków w Borowie Wielkim oraz „NICK Viktoria”- dla klas IV – VIII uczniów szkoły podstawowej,
- Zajęcia warsztatowe z profilaktyki uzależnień dopalaczami i narkotykami dla klas VI i VIII oraz młodzież licealna – uczestniczyły 84 osoby.
- Zajęcia warsztatowe z profilaktyki uzależnień behawioralnych dla klas IV - V – uczestniczyły 108 osób.
- „Cyberpułapka czyli więzienie bez krat”- dla klas VI - VIII oraz młodzież licealna – uczestniczyły 183 osoby.
- „Cyberprzemoc – cyberświat – bezpieczeństwo w sieci” – uczestniczyły dzieci z klas I – IV – 25 uczniów oraz klas V – VIII – 22 uczniów – Szkoła Podstawowa w Borowie Wielkim.
- „Bezpieczne poruszanie się w wirtualnym świecie” - dla klas VI i VII – uczestniczyły 94 wychowanków oraz młodzież licealna 87osób.

Oferty programów, jak co roku były kierowane do pedagogów szkolnych, którym przysługuje wybór najbardziej atrakcyjnej oferty odpowiedniej do wieku dzieci i młodzieży oraz potrzeb środowiskowych. W Zespole Szkół nr 1 w Nowym Miasteczku przeprowadzono prelekcję dla uczniów, tematem pogadanki były zagrożenia uzależnieniem zarówno alkoholem, środkami psychoaktywnymi jak i uzależnieniami behawioralnymi.

Organizowanie i prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, wspartych programami profilaktycznymi dla dzieci w okresie wolnym od zajęć szkolnych

Gminny Ośrodek Kultury w ramach profilaktyki uniwersalnej przez cały rok 2023 prowadził się zajęcia stacjonarne oraz wyjazdowe w świetlicach jednostek pomocniczych naszej Gminy. Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z powodu uzależnień oraz dzieci z grup ryzyka chętnie uczestniczyły w spotkaniach, gdzie po zajęciach szkolnych organizowane były gry i zabawy. Poruszane były tematy dotyczące zapobiegania różnym uzależnieniom u dzieci i młodzieży. Kilkakrotnie zajęcia profilaktyczne w formie warsztatów prowadzone były przez terapeutę uzależnień, który poruszał trudne tematy jak uzależniania od alkoholu, wpływ dopalaczy na organizm młodego człowieka, bezpieczeństwo w sieci oraz agresja rówieśnicza, zachęcał do życia wolnego od nałogów.

W czasie ferii i wakacji szkolnych Gminny Ośrodek Kultury, zorganizował kolejną edycję projektu pt. „Wakacje 2023 - bez nałogów”, dzieci wzięły udział w warsztatach zajęciowych z elementami profilaktyki uzależnień. W programie między innymi tematy: żyj zdrowo, konkurs - profilaktyka uzależnień, bezpieczeństwo w sieci, rywalizacja sportowa, wyjazdy edukacyjno – integracyjne dzieci wycofanych z rodzin dysfunkcyjnych z dziećmi z rodzin funkcjonujących prawidłowo.

W sołectwie Gołaszyn w miesiącach od czerwca do sierpnia funkcjonowała świetlica podwórkowa z elementami uniwersalnej profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z przekazem: „Odjazdowe Wakacje”. Na zakończenie projektu był wyjazd dzieci i ich opiekunów do Głogowa gdzie obejrzały film „Mavka i strażnicy lasu” z magicznym przesłaniem, że należy żyć w zgodzie z siłami natury.

Szkoła Podstawowa w Borowie Wielkim zorganizowała kolejny „Piknik Rodzinny 2023” z elementami profilaktyki uzależnienia alkoholem, razem z rodzicami dzieci i młodzież corocznie licznie biorą udział w festynie. Celem projektu wychowawczego, połączonego z profilaktyką uzależnień była integracja społeczna mieszkańców i uczniów. Wspólnie przy grach, konkursach i zabawie spędzono wolny czas. W wydarzeniu hucznie uczestniczyli uczniowie oraz mieszkańcy gminy, piknik cieszy się dużą popularnością od kilku już lat.

W miesiącu lipcu sfinansowano kolonie na Helu z programem profilaktyki zagrożeń społecznych dla siedmiorga uczestników – dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Dzieci pod okiem

opiekunów mogły bezpiecznie spędzić 10 dniowy pobyt. Wróciły radosne i szczęśliwe przywożąc liczne dyplomy, nagrody i upominki, które otrzymały biorąc udział w konkursach i quizach dotyczących uzależnień od komputera, telefonu oraz tolerancji wobec rówieśników.

Zwieńczeniem wszystkich zajęć zorganizowanych w 2023 roku dla dzieci w świetlicach opiekuńczych, w warsztatach i programach artystycznych z elementami profilaktyki uzależnień był uroczysty festyn z przesłaniem „Bądźmy zawsze razem”, zorganizowany w Mikołajki. Na festynie oprócz występów naszych uzdolnionych milusińskich, rozdawane były słodkie upominki oraz w ramach działalności profilaktycznej można było otrzymać breloczki bransoletki i kamizelki odblaskowe z napisem „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Nigdy nie jeżdżę po alkoholu” oraz „Trzeźwy kierowca”.

Udzielanie pomocy osobom uzależnionym i ich bliskim dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym, integrowanie ich ze środowiskiem lokalnym

Na terenie naszej gminy powstały miejsca integracyjno-edukacyjne. Są to miejsca integracji lokalnej społeczności z osobami dysfunkcyjnymi i członkami ich rodzin, które niejednokrotnie są wykluczone społecznie poprzez swoje uzależnienia. Tablice informacyjne znajdujące się w tych miejscach przedstawiają informacje dotyczące szkodliwych skutków nadmiernego spożywania alkoholu. Miejsca te powstawały przy dużym udziale miejscowych rodzin. W ramach integracji społecznej ze środowiskiem lokalnym i podtrzymywaniem więzi rodzinnych mieszkańcy naszej gminy mają możliwość w aktywny sposób spędzać czas wolny od używek z rodziną, znajomymi, sąsiadami. Rodzice doglądając swoich pociech bawiących się na placu mogą z tablic informacyjnych uzyskać informacje o szkodliwych skutkach spożywania alkoholu, dowiedzieć się jakie spustoszenie czyni w organizmie alkohol spożywany szkodliwie oraz kiedy spożywanie alkoholu jest już uzależnieniem od alkoholu, które należy leczyć.

Członkowie GKRPA uczestniczyli w szkoleniach, co jest wymagane przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Gminna Komisja ma swojego przedstawiciela w Zespole Interdyscyplinarnym do spraw Przeciwdziałania przemocy w rodzinie, gdzie aktywnie uczestniczy w pracach zespołu przynajmniej 2 razy w miesiącu.

WNIOSKI

1. Na podstawie przedstawionego raportu należy stwierdzić, bezwarunkowo należy finansować prowadzenie Gminnej Poradni Pomocy Psychospołecznej i Doradztwa Kryzysowego oraz Punktu Konsultacyjnego Pierwszego Kontakt dla Osób w Kryzysie. Takie działania cieszą się dużym zainteresowaniem i przynoszą oczekiwane efekty.
2. Podstawą od działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powinna być diagnoza problemów w zakresie uzależnień, dlatego należy zlecić jej realizację dotyczącą problemów w zakresie alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
3. Biorąc pod uwagę ocenę zajęć profilaktyki uzależnień dla uczniów należy:

- poszerzyć współpracę z dyrekcją szkół i pedagogami szkolnymi w zakresie programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w tematyce uzależnień behawioralnych, agresji rówieśniczej oraz hejtu,
- objąć profilaktyką zarówno problemy związane z używaniem substancji psychoaktywnych (alkohol, papierosy i narkotyki), jak również kłopoty wynikające z uzależnienia od gier komputerowych i internetu itp,
- kontynuować profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie szkodliwości uzależnień od narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, a także kwestię przemocy i agresji rówieśniczej.
- sfinansować szkolenia i kursy dla nauczycieli podnosząc ich kompetencje i wiedzę na temat coraz to nowych specyfików odurzających poprzez szkolenia ze specjalistami w tej dziedzinie,
- kontynuować ścisłą współpracę pomiędzy szkołami a rodzicami.

Sporządził:

Zofia Wróbel
Pełnomocnik Burmistrza ds. Uzależnień

10 czerwca 2024 r.